

Ontwerpbegroting 2018

Inclusief meerjarenraming 2019 - 2021

Zwolle, maart 2017

HELDER IN WATERONDERZOEK

monsterneming
onderzoek
advies

1 Inleiding

1.1 Het gemeenschappelijk waterlaboratorium

De gemeenschappelijke regeling Aqualysis (bedrijfsvoering organisatie) is getroffen ter gemeenschappelijke uitvoering van de laboratoriumactiviteiten van de deelnemende waterschappen. Waterschappen ontplooiën deze activiteiten ter ondersteuning van de hen bij of krachtens de wet toegekende taken. Daarbij kan Aqualysis, naast het eigenstandig uitvoeren van laboratoriumonderzoek, ook fungeren als inkoopcentrale.

1.2 Begrotingsopbouw

De werkzaamheden van Aqualysis bestaan voor een belangrijk deel uit regulier onderzoek dat jaarlijks door deelnemers wordt gevraagd. Aqualysis geeft via deze begroting inzicht in de verwachte onderzoeksomvang en de daaraan verbonden kosten. Ook vormt de begroting een belangrijke bouwsteen bij het bepalen van de tarieven door derden. In paragrafen 2.2 t/m 2.4 en 3.2 t/m 3.4 worden de verwachte vraag en aanverwante kosten per bedrijfsonderdeel uiteengezet. Vervolgens wordt in hoofdstuk 4 inzicht gegeven in de gevraagde voorschotten per deelnemer.

Via deze begroting wordt ook inzicht gegeven in de “ontwikkelwerkzaamheden” die Aqualysis in 2018 zal verrichten. Belangrijkste vragen hierbij zijn welke doelen worden gesteld, wat er ter realisatie van deze doelen gaat gebeuren en hoe deze werkzaamheden passen binnen het begrotingskader (2018). Specifieke doelen en bijbehorende activiteiten worden in de paragrafen 1.3, 2.1 en 3.1 toegelicht.

Vervolgens wordt in hoofdstuk 5 een uiteenzetting getoond van diverse uitgangspunten die bij het opstellen van de begroting zijn gehanteerd; alsmede invulling gegeven aan de diverse verplichte paragrafen (conform het Waterschapsbesluit). Tot slot wordt in hoofdstuk 6 op het niveau van de kostencategorieën (optellingen van kostensoorten) inzicht verschaft m.b.t. de ontwikkeling van de begroting 2018 ten opzichte van de begroting 2017.

1.3 Programma-overstijgende ontwikkelwerkzaamheden 2018

Herhuisvesting en voortgang reguliere activiteiten

Aqualysis stelt zich tot doel om in 2018 de huisvestingsopgave af te ronden. De verbouw van het huidige pand aan de Loggerweg 6 zal in de zomer van 2017 starten en wordt in het voorjaar van 2018 afgerond. Alle activiteiten worden in het voorjaar van 2018 gehuisvest aan de Loggerweg 6. Hiertoe worden marginale verhuiskosten gemaakt. De kapitaallasten als gevolg van de herhuisvesting starten (grotendeels) met ingang van 2019.

Het proces van verbouwen brengt mogelijk overlast met zich mee voor het onderzoek dat Aqualysis doet (voornamelijk het Chemisch onderzoek). Aqualysis stelt zich tot doel om de overlast (en eventuele meerkosten voor het uitbesteden van onderzoek) zoveel mogelijk te beperken. Hiertoe is/zal bij het aanbesteden van de verbouwwerkzaamheden in 2017 een plan van aanpak t.a.v. de reductie van overlast van de aannemer worden gevraagd. Deze kosten zijn reeds opgenomen in de begroting 2017.

Borging van de inkoop efficiency en rechtmatigheid

Aqualysis stelt zich tot doel om gedurende 2017 een start te maken met het implementeren van inkoopbeleid. Dit beleid zal gedurende 2018 verder geborgd worden binnen de organisatie. Doel is om de inkoop efficiency (bijv. tijdigheid en prijsstelling) te verbeteren en het rechtmatig plegen van inkopen verder te waarborgen.

2 Programma chemisch laboratorium

2.1 Borgen van kwaliteit en innovatie

Kwaliteitsborging

De chemische en bacteriologische analyses worden door Aqualysis onder accreditatie uitgevoerd conform NEN-EN-ISO 17025. Dit geldt ook voor monsterneming. Monsternemers zijn ministerieel erkend en er wordt in voorkomende gevallen gewerkt volgens de accreditatieschema's AS2000 en AS3000. De kwaliteit van het laboratoriumproduct is in overeenstemming met de wensen van de waterschappen. Jaarlijks wordt de kwaliteit getoetst door de Raad voor Accreditatie. Toetsingskosten maken onderdeel uit van de reguliere begroting.

Innovatie

Aqualysis neemt een actieve houding aan binnen de laboratoriumwereld in Nederland. Het is actief in werkgroepen van ILOW en Fenelab. Ook heeft Aqualysis zitting in (inter)nationale NEN normcommissies en werkt op deze manier actief mee aan het tot stand komen van normvoorschriften van moderne analysemethoden. Op deze wijze is Aqualysis altijd op de hoogte van nieuwe ontwikkelingen op het gebied van analyse en monsterneming.

Samen met de Waterdienst van Rijkswaterstaat en enkele andere ILOW-laboratoria wordt ook in 2018 gewerkt aan de ontwikkeling van nieuwe analysemethoden voor de op dat moment door de waterschappen gevraagde parameters.

2.2 Meetvraag: meerjarig perspectief

Alle deelnemers hebben een meerjarige opgave verstrekt van de verwachte omvang van de productie m.b.t. chemisch onderzoek. Dit biedt de mogelijkheid om de kosten in meerjarig perspectief in verband te brengen met de verwachte productieomvang. Zo kan bijvoorbeeld richting worden gegeven aan het wervingsbeleid (personeel), dan wel aan de te plegen investeringen.

In vergelijking met de voorgaande begroting (2017) blijkt dat het gevraagde productieniveau voor het programma Chemie licht daalt. Waar in 2017 een volume begroot is van 3.070.000 punten, wordt een volume van 3.037.000 punten begroot in 2018 (-1,1%). Deze ontwikkeling kan worden verklaard doordat 2017 een KRW jaar is, waardoor er incidenteel meer productie wordt gevraagd. In de jaren na 2018 stabiliseert de omvang van de vraag.

De gevraagde omvang van de productie loopt gedurende de jaren 2017 t/m 2021 terug met ca. 1,6%. Daarmee komt de productie in 2021 weer terug op een volume, dat oorspronkelijk was voorzien in 2016 (incl. additionele vraag van WDODelta; 3.016.000). Ten opzichte van de meerjarenraming 2018-2020 (begroting 2017) neemt de verwachte vraag in meerjarig perspectief toe (ca. 3,2% in het laatste jaar van het perspectief).

Tabel 1: Begrote ILOW-punten Chemie 2018 (ILOW-punten*1.000):

	2017	2018	2019	2020	2021
Vechtstromen	850	850	835	835	835
Rijn en IJssel	377	402	402	402	402
Vallei en Veluwe	570	570	570	570	570
Zuiderzeeland	475	470	470	470	470
Drents Overijsselse Delta	798	745	745	745	745
Totale vraag	3.070	3.037	3.022	3.022	3.022
Omvang vraag begroting 2017	3.070	2.976	2.922	2.927	

De in de actuele producten en diensten catalogus (PDC) gehanteerde prijzen in ILOW-punten per onderzoek (PDC 2017) zijn vrijwel identiek aan de voorgaande PDC. Daarmee zijn de volumes van ILOW-punten vergelijkbaar.

De (standaard) orderportefeuille van Aqualysis blijft, evenals in voorgaande jaren, stabiel. De getoonde ontwikkeling kan in de tussenliggende jaren nog wijzigen, afhankelijk van de ontwikkeling van de vraag door de deelnemers. Ook kan de productie als gevolg van ad hoc werkzaamheden (calamiteit) in de feitelijke anders uitpakken.

2.4 Ontwikkeling van de formatie

De formatie toegerekend aan het bedrijfsonderdeel Chemie stijgt qua omvang licht ten opzichte van de begroting 2017 (begroot is 46,5 fte in 2017 vs. 46,9 fte in 2018). Belangrijke ontwikkelingen betreffen het begroten van 0,7 fte extra monsternemer en -0,6 fte analist; alsmede het verhogen van de overhead met 0,3 fte. De verwachte ontwikkeling van het werkaanbod vormt geen aanleiding tot majeure wijzigingen van de formatie (op korte termijn).

2.5 Kosten

In onderstaande tabel staan de exploitatiekosten voor 2018-2021 voor het programma Chemie. Ter vergelijking is de vastgestelde begroting 2017 opgenomen. Bedragen worden in hele euro's gepresenteerd.

Tabel 2: exploitatiebegroting 2018 en meerjarenbegroting 2019-2021

	B 2017	B 2018	B 2019	B 2020	B 2021
Kapitaallasten	197.900	220.800	400.800	461.600	521.600
Personeelslasten	3.218.700	3.343.300	3.406.900	3.471.700	3.538.000
Goederen en diensten	1.852.100	1.814.500	1.830.800	1.847.400	1.864.000
Verzekeringen en belastingen	24.200	35.800	36.100	36.500	36.800
Inkomsten	-415.000	-455.000	-465.000	-470.000	-475.000
Onvoorzien	176.000	90.000	90.000	90.000	90.000
Netto kosten begroting 2018	5.053.900	5.049.400	5.299.600	5.437.200	5.575.400
Netto kosten begroting 2017	5.053.900	5.111.100	5.198.700	5.302.400	

Analyse kostenontwikkeling 2017 - 2018

De begrote netto kosten van het programma Chemie dalen licht tussen 2017 en 2018 met 0,1%. De begrote prijs per ILOW-punt stijgt van 1,65 in 2017 naar 1,67 in 2018. Belangrijkste ontwikkelingen die ten grondslag liggen aan de prijsstijging betreffen het toenemen van de personeelslasten (voornamelijk loonindexatie en toename overheadfuncties) en hogere verwachte lasten als gevolg van de verbouw van het laboratorium (bouwrente onder kapitaallasten en OZB onder belastingen). Er worden naar verwachting (conform jaarrekening 2016) ook meer opbrengsten verkregen als gevolg van hogere directe doorbelasting van uitbesteed onderzoek en monstertransport.

Analyse meerjarenraming 2018

In meerjarig perspectief nemen de begrote netto lasten per jaar als gevolg van loonkostenindexatie en de (her)investeringen toe. Indicatief leidt dit tot een jaarlijkse kostenstijging (Chemie) van ca. € 120.000 (ca. 60.000 euro voor lonen en 60.000 euro voor kapitaallasten).

De kapitaallasten nemen tussen 2018 en 2019 incidenteel (meer) toe, als gevolg van de herhuisvesting. (in bovenstaande tabel ca. 120.000). Deze stijging omvat het grootste deel van de integrale begrote kapitaallasten (chemie en hydrobiologie) van de herhuisvesting (253.000, excl. 40.000 voordeel t.a.v. onderhoud ed.). In boekjaar 2018 worden lasten verwacht uit hoofde van bouwrente (niet activeerbaar) a 38.000 en de rentelasten m.b.t. de reeds gepleegde aankoop van (12.000). Deze lasten worden grotendeels reeds verwacht in de begroting 2017. Daar is al rekening gehouden met 171.000 (chemie en hydrobiologie) lastenverhoging met ingang van 2018.

In de onderstaande tabel worden stijgingspercentages getoond, gebaseerd op de (netto) kostenverschillen tussen respectievelijk 2017 en 2021; dan wel 2018 en 2021. Het betreft een vergelijking van de netto kosten conform de begroting 2018.

Tabel 3: Analyse meerjarig financieel perspectief

Betreft stijging	Ontwikkeling 2017 - 2021	Ontwikkeling 2018-2021
Netto kosten (%)	10,3% (2,6% / jaar)	10,4%% (3,5% / jaar)
Prijs per ILOW-punt (%)	12,1% (3,0% / jaar)	11,0% (3,7% / jaar)

Prijzontwikkeling afgerond op tiende procenten, prijs per jaar betreft de gemiddelde stijging per boekjaar.

De stevige ontwikkeling in het meerjarig financieel perspectief is vooral het gevolg van de relatief “goedkope” jaren 2017 en 2018. Dit blijkt wanneer het verloop van de prijs per ILOW-punt per jaar in beschouwing wordt genomen (tabel 4).

Relatieve analyse meerjarenraming 2018 (ten opzichte van voorgaande begrotingen)

De ontwikkeling van de prijs per ILOW-punt wordt in onderstaande tabel uiteengezet.

Tabel 4: Begrote prijs per ILOW-punt uit begrotingen 2016, 2017 en 2018.

Begroting / boekjaar	2018	2019	2020	2021
Begroting 2016	1,85	1,91	n.v.t.	n.v.t.
Begroting 2017	1,72	1,78	1,81	n.v.t.
Begroting 2018	1,66	1,75	1,80	1,84
Verskil 2017/2018	-0,06	-0,03	-0,01	+0,04

Vanuit historisch perspectief blijkt, dat de huidige begrote prijs per ILOW-punt in lijn ligt met de vorige raming (zie bijv. boekjaar 2020). De verschillen ten opzichte van de voorgaande begroting zijn beperkt; behalve in het jaar 2018. Dit wordt verklaard door het verlaat starten met afschrijven van de huisvesting (in 2019 i.p.v. 2018).

Wanneer ook de begroting 2016 bij de analyse wordt betrokken, blijkt dat er nog altijd sprake is van substantieel lagere begrote netto lasten dan verwacht op basis van de raming uit de beginjaren van Aqualysis (effecten van budgetsturing en lagere dan begrote cao ontwikkeling).

In hoofdstuk 6 wordt een meer gedetailleerde toelichting verschaft op de totale lastenontwikkeling tussen de begrotingen 2017 en 2018 (enkel-jarig).

Conclusie

De begrote lasten ontwikkelen zich structureel in lijn met de begroting 2017, wanneer de prijs per punt in beschouwing wordt genomen (zie tabel 4). In de latere jaren van de meerjarenraming liggen de begrote netto lasten hoger dan in de begroting 2017 (zie tabel 2), maar ook de begrote productie ligt hoger (zie tabel 1). De stijging van de kosten en productie houden elkaar in evenwicht en zorgen voor een stabiel verloop van de begrote prijs per ILOW-punt.

Op de korte termijn (2017 vs. 2018) stijgt de begrote prijs per punt met 1 cent (0,6%).

3 Programma hydrobiologisch laboratorium

3.1 Hydrobiologische kwaliteit en innovatie

Hydrobiologische werkzaamheden worden door Aqualysis uitgevoerd binnen eigen kwaliteitsvoorschriften en -richtlijnen. Het onder accreditatie uitvoeren van werkzaamheden wordt gestart als alle laboratoriumwerkzaamheden (chemisch, bacteriologische, hydrobiologisch en monsterneming) vanuit één locatie worden aangestuurd en uitgevoerd.

Aqualysis brengt samen met alle ILOW-laboratoria de hydrobiologische voorschriften en werkwijzen onder in NEN documenten en werkt op deze wijze actief mee aan het uniformeren van het hydrobiologisch onderzoek in Nederland. Voor nieuwe onderzoeksmethoden worden richtlijnen opgesteld.

3.2 Meetvraag: ontwikkelingen en kansen

De omvang van de hydrobiologische werkzaamheden is in meerjarig perspectief bij de deelnemers uitgevraagd. Uit de onderstaande tabel blijkt dat er in de aankomende jaren sprake is van een structureel hogere vraag. De vraag stijgt in 2018 substantieel ten opzichte van het voorgaande boekjaar (3,6%). De stijging wordt voornamelijk veroorzaakt doordat het waterschap Rijn en IJssel structureel meer productie vraagt. De omvang van de productie in het eindperspectief (laatste jaarschijf van de raming) stijgt in 2018 met 6,0% ten opzichte van de laatste jaarschijf van de raming 2017.

Tabel 5: meetvraag hydrobiologie (ILOW-punten)

	2017	2018	2019	2020	2021
Vechtstromen	150.000	130.000	115.000	115.000	115.000
Rijn en IJssel	5.400	35.000	35.000	35.000	35.000
Vallei en Veluwe	98.022	103.000	98.000	98.000	98.000
Zuiderzeeland	53.620	50.150	51.200	49.715	49.320
Drents Overijsselse Delta	165.000	171.000	171.000	171.000	171.000
Totale vraag	472.042	489.150	470.200	468.715	468.320
Omvang vraag begroting 2017	472.042	447.238	443.172	441.987	

3.3 Ontwikkeling van de formatie

Ten opzichte van de begroting 2017 wordt er 0,6 fte aanvullende capaciteit begroot op het gebied van hydrobiologie (1,0 fte extra en 0,4 fte reductie door parttime werken). Ook wordt er 0,05 fte meer overhead toegerekend.

De structureel hogere vraag leidt tot meer behoefte aan personele capaciteit. Er is sprake van een structurele behoefte (in het eindperspectief: 2021) van ca. 1,6 a 1,9 fte aanvullende capaciteit (afhankelijk van de gehanteerde mate van productiviteit) boven op de bestaande formatie (februari 2017). In eerdere jaren van de meerjarenraming ligt de behoefte hoger dan in het eindperspectief. Na het toevoegen van 1,0 fte formatie resteert er een flexibele schil van 0,6 a 0,9 fte in 2021. Dit betreft uitbesteding van regulier werk, naast de diensten die Aqualysis zelf niet kan uitvoeren (inkoopcentrum functie).

3.4 Kosten

In onderstaande tabel staan de exploitatiekosten voor 2018-2021 voor het programma Hydrobiologie. Ook is ter vergelijking de vastgestelde begroting 2017 opgenomen. Bedragen worden in hele euro's gepresenteerd.

Tabel 6: exploitatiebegroting 2018 en meerjarenbegroting 2019-2021

	B 2017	B 2018	B 2019	B 2020	B 2021
Kapitaallasten	32.000	41.300	118.800	117.400	116.300
Personeelslasten	444.100	501.400	511.000	520.700	530.600
Goederen en diensten	311.400	288.000	248.200	239.400	240.500
Verzekeringen en belastingen	3.300	4.900	5.000	5.000	5.100
Inkomsten	-40.000	-50.000	-50.000	-50.000	-50.000
Onvoorzien	24.000	10.000	10.000	10.000	10.000
Netto kosten	774.800	795.600	843.000	842.500	852.500
Netto kosten begroting 2017	774.800	772.800	774.300	780.300	

Analyse kostenontwikkeling 2017 - 2018

De begrote netto kosten van het programma hydrobiologie stijgen tussen 2017 en 2018 met 2,7% (ca. 20.000); conform het volume van de vraag. De begrote prijs per ILOW-punt daalt licht van 1,64 in 2017 naar 1,63 in 2018. De meerkosten van de hogere formatie (ca. 50.000) en toegenomen salarislasten (20.000) worden grotendeels opgevangen via budgetreducties. Dit betreft bijvoorbeeld minder huurlasten (25.000); een lagere post onvoorzien (14.000) en meer verwachte opbrengsten uit directe doorbelasting van werkzaamheden (10.000).

Analyse meerjarenraming 2018

In meerjarig perspectief blijkt, dat 2018 een relatief goedkoop jaar is. In navolgende jaren (vanaf 2019) nemen de lasten toe, voornamelijk als gevolg van de herhuisvesting (ca. 80.000). Er worden in 2017/2018 beperkte lasten voor de huur van vastgoed gemaakt, terwijl de kapitaallasten voor de nieuwe huisvesting pas in 2019 starten. Met ingang van 2019 komt het lastenniveau op een structureel stabiel niveau.

Relatieve analyse meerjarenraming 2018 (ten opzichte van voorgaande begrotingen)

Uit de bovenstaande begroting blijkt, dat het totale (netto) lastenvolume in alle jaren van de meerjarenraming stijgt ten opzichte van de begroting 2017 (in de jaren 2019 en verder met indicatief 70.000). Dit is (indicatief) het gevolg van de toegenomen vraag (30.000); alsmede de verwachting m.b.t. loonstijging (20.000) en de kosten van herhuisvesting (30.000) en een hogere verwachte opbrengst uit hoofde van doorbelasting van werk (-10.000). Deze stijging van de kosten vertaalt zich als gevolg van een hogere vraag in een (relatief) beperkte stijging van de prijs per ILOW-punt.

Tabel 7: Begrote prijs per ILOW-punt uit begrotingen 2017 en 2018

Begroting / boekjaar	2018	2019	2020	2021
Begroting 2017	1,73	1,75	1,77	
Begroting 2018	1,63	1,79	1,80	1,82
Vershil 2017/2018	-0,10	0,04	0,03	0,02

* De begroting 2016 wordt niet vergeleken, omdat deze in uren is uitgedrukt.

In hoofdstuk 6 wordt een meer gedetailleerde toelichting verschaft op de lastenontwikkeling.

Conclusie

De begrote lasten ten aanzien van het programma hydrobiologie ontwikkelen zich als gevolg van de toegenomen vraag. De meerkosten m.b.t. salarissen/inhuur (ca. 70.000) worden in 2018 grotendeels opgevangen via budgetreducties (bijv. beperkte huurlasten). In navolgende jaren nemen de lasten voornamelijk ten gevolge van hogere verwachte loonindexatie en de herhuisvesting toe. De prijs per

ILOW-punt in de meerjarenraming 2019-2021 ligt (beperkt) hoger dan verwacht op basis van de voorgaande meerjarenraming.

Op de korte termijn (2017 vs. 2018) daalt de begrote prijs per punt met 1 cent (-0,6%), van 1,64 naar 1,63.

4 Inkomsten/kostenverdeling

4.1 Uitgangspunten

Onderstaand worden de kosten per deelnemer op begrotingsbasis getoond.

Tabel 8: Begrote bijdragen per deelnemers voor chemie & hydrobiologie (hele euro`s)

Chemie	2017	2018	2019	2020	2021
Vechtstromen	1.399.288	1.413.233	1.464.317	1.502.337	1.540.523
Vallei en Veluwe	938.346	947.698	999.594	1.025.547	1.051.614
Rijn en IJssel	620.626	668.376	704.977	723.281	741.665
Zuiderzeeland	781.955	781.435	824.226	845.627	867.120
Drents Overijsselse Delta	1.313.685	1.238.658	1.306.486	1.340.408	1.374.478
Totaal	5.053.900	5.049.400	5.299.600	5.437.200	5.575.400

Hydrobiologie	2017	2018	2019	2020	2021
Vechtstromen	246.207	211.444	206.178	206.709	209.339
Vallei en Veluwe	160.891	167.529	175.700	176.152	178.393
Rijn en IJssel	8.863	56.927	62.750	62.911	63.712
Zuiderzeeland	88.011	81.569	91.794	89.361	89.779
Drents Overijsselse Delta	270.828	278.131	306.578	307.367	311.278
Totaal	774.800	795.600	843.000	842.500	852.500

Totaal	2017	2018	2019	2020	2021
Vechtstromen	1.645.495	1.624.678	1.670.495	1.709.046	1.749.861
Vallei en Veluwe	1.099.237	1.115.227	1.175.293	1.201.699	1.230.007
Rijn en IJssel	629.489	725.304	767.726	786.192	805.377
Zuiderzeeland	869.966	863.004	916.020	934.988	956.899
Drents Overijsselse Delta	1.584.513	1.516.788	1.613.064	1.647.775	1.685.756
Totaal	5.828.700	5.845.000	6.142.600	6.279.700	6.427.900

5 Financiële beschouwing 2018-2021

In dit hoofdstuk zijn onder andere de voorgeschreven begrotingsparagrafen uit artikel 4.11 van het Waterschapsbesluit opgenomen, voor zover deze aspecten aan de orde zijn.

5.1 Financiële uitgangspunten

- Bij het opstellen van de begrotingen voor de programma's zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

Personeel

- Personele lasten zijn begroot op basis van de actuele bezetting, plus niet ingevulde vacatures en salarislasten per 31 december 2016.
- Beoogde uitbreiding van formatie is begroot tegen de kosten van functionarissen met eenzelfde functie.
- Bovenformativiteit wordt lasten verhogend begroot.
- De salarisontwikkeling wordt met ingang van 2018 geraamd op 2,0% op jaarbasis. Daarbij is voor basisjaar 2017 een opslag gehanteerd van 1,5% voor potentiële salarisgroei gedurende dat jaar, ten opzichte van 2016.
- Verwachte salarislastenontwikkelingen (anciënniteit) zijn op individueel niveau begroot.

Kapitaallasten

- Kapitaallasten zijn begroot op basis van het beleid m.b.t. activeren en afschrijven van activa (november 2015).
- Kapitaallasten zijn niet langer taakstellend begroot, maar gebaseerd op een inhoudelijke afweging m.b.t. vervanging / aanschaf. Uitzondering vormt de raming ten aanzien van vervangingen van laboratoriumapparatuur. Hiervoor is 350.000 per jaar begroot.
- Lasten verbonden aan de panden zijn begroot op basis van de meest actuele ramingen voor uitbreiding, onderhoud en vervanging van zowel Deltaplast als het hoofdkantoor (grondslag kredietverlening januari 2017)
- De verwachte rentelasten zijn begroot als onderdeel van de kapitaallasten (bijv. niet geactiveerde rente als gevolg van lopende investeringen).
- Gezien de marktrente en het per 1 januari niet bestaan van langlopende geldleningen wordt een rekenrente van 2% gehanteerd voor de verwachte activapositie.
- Rentetoerekening aan de componenten van de herhuisvesting vindt plaats op basis van gedifferentieerde rentepercentages tussen de 1% a 2%. Afhankelijk van het type en de looptijd van de aanverwante lening.
- Afschrijving gebeurt lineair; conform de grondslagen van het beleid m.b.t. activeren en afschrijven van activa.

Goederen en diensten

- Voor goederen en diensten wordt in meerjarig perspectief rekening gehouden met een structurele stijging met 1% met ingang van 2019. Het boekjaar 2018 is niet geïndexeerd ten opzichte van 2017 (taakstellend begroot, mede met het oog op het resultaat 2016).
- Er worden kosten voor het uitbesteden van werkzaamheden begroot op basis van de verwachte vraag versus de behaalde realisatie in 2016. Daarbij is er ten aanzien van hydrobiologie gerekend met 1450 door te belasten uren.

5.2 Kostentoerekening

Er wordt, conform artikel 11 van de verordening beleid en verantwoordingsfunctie van Aqualysis, gestreefd naar verdere objectivering en standaardisatie van de toerekening van kosten. Doel van de kostentoerekening is om tot zo zuiver mogelijke prijzen van de producten te komen. In onderstaande passage wordt beschreven welke rekenregels bij het verdelen van kosten zijn toegepast:

Algemene rekenregels

De exploitatie is verdeeld in drie werkvelden: Chemie, Hydrobiologie en Algemeen. Lasten worden waar mogelijk direct toegerekend aan de programma's Chemie en Hydrobiologie. Indien directe toerekening niet mogelijk is, worden lasten op het werkveld algemeen verantwoord. De aan het werkveld algemeen toegerekende lasten worden verdeeld over de programma's Chemie en Hydrobiologie op basis van een op voorcalculatie bepaalde verdeelsleutel (fte's). Dit leidt tot een verdeling van 88%/12%.

Kapitaallasten

Kapitaallasten voor apparatuur en vervoermiddelen worden toegerekend op basis van "dominant gebruik". Dit wil zeggen dat de kapitaallasten verbonden aan bijvoorbeeld (monster)bussen geheel onder Chemie worden verantwoord; indien in wordt geschat dat deze middelen vooral binnen Chemie gebruikt zullen worden. Urenregistratie van het gebruik leidt tot disproportionele administratieve lasten. Kapitaallasten m.b.t. huisvesting worden verdeeld op basis van het verwachte gebruik van de eigendommen. Daarbij is een inschatting gemaakt van het te gebruiken vloeroppervlak door ieder van de programma's, als de ruimtes voor algemeen gebruik. Dit betekent dat de lasten m.b.t. het hoofdkantoor (Loggerweg 6) incl. verbouw voor 37,5% landen bij Chemie en voor 37,5% bij hydrobiologie en voor 25% bij algemeen. Per saldo wordt dus 60% van de kapitaallasten t.a.v. huisvesting verantwoord op het programma Chemie en 40% op Hydrobiologie.

Personeelslasten

Doorbelasting van personeel vindt plaats op uur-basis. De hydrobiologen worden zodoende voor 100% van hun uren toegerekend aan Hydrobiologie en de chemisch analisten voor 100% van hun uren aan Chemie. De personeelsleden van klantenservice worden voor 100% (uren) toegerekend aan Chemie. Voor overige medewerkers is op het niveau van de individuele medewerker een inschatting gemaakt van de toerekening. Daar waar 100% toerekening mogelijk is (bijv. kwaliteitsmedewerker aan Chemie) zijn deze kosten als zodanig toegerekend. De resterende formatie (bijv. directeur) wordt toegerekend aan het werkveld algemeen (88%/12% verdeeld).

Goederen en diensten

Kosten voor goederen en diensten worden waar mogelijk direct toegerekend aan Chemie dan wel Hydrobiologie. Daar waar sprake is van mogelijke aanwending voor beide programma's, worden de kosten binnen het werkveld Algemeen verantwoord. In de onderstaande tabel worden de toerekening getoond voor kostensoorten waar meer dan 25.000 euro op is begroot.

Tabel 9: kostentoerekening goederen en diensten

Betreft	Algemeen	Chemie	Hydrobiologie
Hydrobiologisch onderzoek derden			X
Monstertransport		X	
Telecommunicatie	X		
SLA met WDO Delta en adviesdiensten	X		
Door te belasten inkoop Chemie		X	
Contributies brancheverenigingen	X		
Aankoop software	X		
Aankoop / onderhoud apparatuur		X	X
Chemicaliën		X	
Aankoop laboratoriummaterialen		X	
Elektriciteit	X		
Aardgas	X		
Technische gassen		X	
Huur		X	X
Onderhoud gebouw	X		
Onderhoud apparatuur		X	X
Onvoorzien		X	X

5.3 Reserves en voorzieningen

Aangezien Aqualysis alle netto-kosten verrekent met de deelnemers, zijn in principe geen reserves nodig. Op basis van de bijdrageverordening wordt het resultaat aan de deelnemers teruggestort dan wel gevorderd in het navolgende jaar, conform de afspraken gemaakt via het bedrijfsplan.

Ten behoeve van het cao gebonden recht m.b.t. opleidingsgelden is hiertoe een voorziening gevormd (jaarrekening 2016).

5.4 Investerings

Binnen het meerjarenperspectief worden de volgende investeringen voorzien in apparatuur en vervoermiddelen.

Tabel 10: voorgenomen investeringen 2018-2021

Jaar	Investering	Bedrijfs onderdeel	Bruto krediet	afschrijftermijn
2018	Lab apparatuur	Chemie	350.000	7 jaren
2018	Monsternemingsauto	Chemie	60.500	5 jaren
2018	Spoelmachine	Chemie	30.250	7 jaren
2019	Lab apparatuur	Chemie	350.000	7 jaren
2019	Monsternemingsauto	Chemie	48.400	5 jaren
2020	Lab apparatuur	Chemie	350.000	7 jaren
2020	Monsternemingsauto	Chemie	48.400	5 jaren
2021	Lab apparatuur	Chemie	350.000	7 jaren
2021	Microscopen	Hydrobiologie	36.300	10 jaren
2021	Monsternemingsboot	Chemie	24.200	5 jaren
2021	Monsternemingsauto	Chemie	48.400	5 jaren

Omwillen van de aanbesteding worden de verwachte bestedingen m.b.t. de herhuisvesting niet openbaar gemaakt.

5.5 Financiering

Het beleid qua financiering is vastgelegd in een verordening Beleids- en verantwoordingsfunctie en een Treasury-verordening.

De rentevisie is als volgt: de rentemarkt stijgt sinds het derde kwartaal 2016. De prijs van lange geldleningen is reeds aanzienlijk gestegen. Het is echter de verwachting dat de rente de aankomende jaren nog relatief laag zal blijven. Er is in de begroting vanuit gegaan dat de rentestijging van eind 2016 niet structureel door zal zetten, maar zal afvlakken (2% rente). Er is dan ook niet gerekend met een hogere rekenrente in de laatste jaarschijven van de begroting.

Aqualysis trekt in principe slechts lang geld aan, wanneer dit vanuit het oogpunt van de liquiditeit noodzakelijk is. Indien zij lang geld aantrekt, worden activa in principe gefinancierd tegen de verwachte gebruiksduur (onder inachtneming van de renterisiconorm). In het kader van de herhuisvesting zullen afspraken gemaakt worden met de realisator m.b.t. de omvang van het bouwdepot, waardoor financiering tijdig aangetrokken kan worden.

De kasgeldlimiet bedraagt in 2016 € 522.000 (= 8,2% van de totale (bruto) lasten van de begroting). Bij de Nederlandse Waterschapsbank is een rekening-courant krediet afgesloten met een limiet van € 500.000.

Het renterisico bedraagt in 2016 € 2,500 mln. (1,273 mln. = 20% van de totale lasten van de begroting; met een minimum van 2,5 mln.). Dit betekent dat bij grote aanschaffen (bijv. het pand) er een gedifferentieerde financiering benodigd is (herfinanciering).

5.6 Verbonden partijen

Met verbonden partijen worden rechtspersonen bedoeld waarin het waterschap een bestuurlijk en/of financieel belang heeft. Aqualysis is voor de deelnemende waterschappen een 'verbonden partij', maar heeft zelf geen verbonden partijen.

5.7 Bedrijfsvoering

Informatievoorziening

In 2014 en 2015 is besluitvorming gepasseerd over de aard en timing van bestuurlijke informatievoorziening. Daarbij wordt, in de geest van de financiële verordening, door de directie per half jaar aan het bestuur gerapporteerd. Indien er sprake is van (niet rechtmatige) afwijkingen, zal het bestuur waar nodig een wijzigingsvoorstel aan de deelnemers in de GR voorleggen.

Ondersteuning

De PIOFAC diensten worden, afhankelijk van de kostprijs, geleverd door het waterschap Drents Overijsselse Delta. Hiertoe wordt een dienstverleningsovereenkomst opgesteld. In 2017 vindt er een onderzoek plaats naar de kwaliteit van de dienstverlening. Dit onderzoek wordt door WDODelta en Aqualysis gezamenlijk opgepakt.

Huisvesting/verhuizing

De huisvesting wordt in het voorjaar van 2018 geconcentreerd aan de Loggerweg in Zwolle.

5.8 EMU-saldo

Aqualysis verwacht op basis van de kapitaallastenraming een EMU-tekort van ca. € 2,4 mln. in 2018. Het saldo is sterk afhankelijk van de fasering en omvang van de bestedingen verbonden aan de herhuisvesting (aanwending post onvoorzien). Hierbij is gerekend met 50% besteding van het totale krediet voor herhuisvesting in 2018. De deelnemers dienen het EMU-saldo op basis van de Wet Houdbare Overheidsfinanciën te consolideren in het eigen EMU-tekort (norm).

6 Exploitatiebegroting naar kosten- en opbrengstsoort

6.1 Totaaloverzicht

In onderstaande tabel staan de totale exploitatiekosten 2018-2021. Alle bedragen zijn in hele euro's. De inkomsten zijn als min-post opgenomen, zodat het totaal de netto-kosten aangeeft die opgebracht zullen worden door de deelnemers. De verwachte verdeling over de deelnemers wordt per programma getoond in hoofdstuk 4.

Tabel 7: totaaloverzicht (netto)kosten

Kostengroep	2017	2018	2019	2020	2021
Kapitaallasten	229.900	262.100	519.600	579.000	637.900
Personeelslasten	3.662.800	3.844.700	3.917.900	3.992.400	4.068.600
Goederen en diensten	2.163.500	2.102.500	2.079.000	2.086.800	2.104.500
Verzekeringen en belastingen	27.500	40.700	41.100	41.500	41.900
Inkomsten	-455.000	-505.000	-515.000	-520.000	-525.000
Onvoorzien	200.000	100.000	100.000	100.000	100.000
Netto kosten	5.828.700	5.845.000	6.142.600	6.279.700	6.427.900

6.2 Globale toelichting op de begroting 2018 naar kosten- en opbrengstsoort

Onderstaand worden de budgettaire ontwikkelingen tussen de jaren 2017 en 2018 nader toegelicht. De bedragen tussen haakjes zijn afkomstig uit de begroting 2017.

Rente en afschrijving 262.100 (229.900)

De kapitaallasten nemen met 32.200 toe. Deze stijging is per saldo het gevolg van het begroten van bouwrente uit hoofde van de verbouw van het laboratorium (37.000). Overige mutaties betreffen het goedkoper uitvallen van enkele investeringen (bijv. auto's waarvoor Aqualysis geen BPM is verschuldigd); dan wel het vertraagd/versneld realiseren van investeringen.

Personeelslasten 3.844.700 (3.662.800)

De personeelslasten nemen met 181.900 toe. Dit is voornamelijk het gevolg van:

- Toename van de loonsom als gevolg van 1,0 fte meer formatie (71.000)
- Begrote indexatie van loonkosten (2%) met het oog op de nieuwe cao periode (67.000).
- Groei van anciënniteit en beloningen (35.000)
- Overige kostenontwikkelingen (9.000); waaronder bijv. studiekosten a 6.000.

Goederen en diensten 2.102.500 (2.163.500)

De begrote kosten voor goederen en diensten nemen met 61.000 af. Actualisaties van kostensoorten voor een volume groter dan 10.000 euro worden onderstaand toegelicht.

Kosten laboratoriumonderzoek: +15.000 (van 150.000 naar 165.000). Belangrijkste oorzaak vormt het begroten van aanvullende benodigde onderzoekscapaciteit op het vlak van Hydrobiologie, naast de verhoging van de formatie met 0,6 fte m.b.t. hydrobiologie.

Kosten juridisch, financiële en technische adviezen: -45.000 (van 435.000 naar 390.000). Er is in 2017 overeenstemming bereikt met WDO Delta over een lagere kostprijs ten aanzien van de geleverde bedrijfsvoering diensten; op basis van de ervaringsjaren 2014 t/m 2016.

Kosten doorbelaste werkzaamheden chemie: +20.000 (van 160.000 naar 180.000). De omvang van het directe door te belasten onderzoek is geactualiseerd op basis van de jaarrekening 2016.

Kosten inkoop chemicaliën en laboratorium materialen: +25.000 (van 545.000 naar 570.000). Het verbruik van laboratoriummaterialen is in 2016 toegenomen ten opzichte van de voorgaande jaren. Deze fluctuatie wordt onderzocht. Tot nadere orde wordt de hogere verwacht inkoop begroot.

Kosten voor huur gebouwen: -44.000 (van 50.000 naar 6.000). Er zal naar verwachting nog 1 kwartaal gebruik worden gemaakt van een externe locatie. Daarna zal de centrale huisvesting worden betrokken.

Kosten voor onderhoud gebouwen: -25.000. Er worden beperkte lasten geraamd voor het onderhoud aan de huisvesting in 2018 (budget van 50.000 naar 25.000), omdat de verbouw in dat jaar gerealiseerd wordt. Via de herhuisvesting wordt het onderhoudsniveau verbeterd (de kostenraming van de herhuisvesting bevat voor 200.000 euro onderhoudswerkzaamheden / groot onderhoud).

Overige fluctuaties ten aanzien van de begrote goederen en diensten leiden tot een lastenontwikkeling van -7.000 euro.

Inkomsten van derden 505.000 (455.000)

De stijging aan de inkomstenkant is het gevolg van het plegen van meer directe doorbelastingen aan deelnemers (inkoopcentrale). Dit betreft voor 20.000 euro monstertransport, voor 20.000 euro doorbelasten chemisch onderzoek en voor 10.000 euro doorbelast hydrobiologisch onderzoek. De inkomsten uit productie voor derden worden op eenzelfde volume begroot als in 2017 (110.000 punten tegen nominaal 1,70). In meerjarig perspectief stijgen de verwachte opbrengsten licht, als gevolg van de ambitie van Aqualysis om meer werkzaamheden voor derden te verrichten zonder uitgebreide acquisitie.

Onvoorzien 100.000 (200.000)

De post onvoorzien wordt teruggebracht naar het oorspronkelijke niveau van 100.000 euro. De eventuele versturende werking van de herhuisvesting op de productie zal hiermee worden opgevangen.

AQUALYSIS

waterlaboratorium

HELDER IN WATERONDERZOEK

Postadres

Postbus 12, 8000 AA Zwolle

bezoekadres

Loggerweg 6,
8042 PG Zwolle
Tel. 038 425 96 00

www.aqualysis.nl

info@aqualysis.nl